

Mika och Humlan

Lektionsunderlag

B(i)li miljösnäll – gör din egen bivaxduk!

Lärarhandledning

Inledning

En bivaxduk är en perfekt flergångsförpackning! En **flergångsförpackning** är skapad för att den ska kunna rengöras, diskas eller tvättas för att användas om och om igen. Genom att använda mer flergångsförpackningar kan man minska användningen av engångsförpackningar.

En bivaxduk är lätt att göra själv och kan användas på många olika sätt – du kan förvara livsmedel i den i kylan eller packa mackan i den till picknicken! Just bivax passar perfekt att förvara mat i. Många tror att bina hämtar vaxet någonstans i naturen men i själva verket skapar de vaxet själva från vaxkörtlar på magen. Vaxet kommer ut som små vita fjäll som bina tuggar ner för att få det mjukt. Då kommer det i kontakt med pollen som färgar vaxet gult. Bina använder vaxet till att bygga vaxkakor där de förvarar honung, pollen och alla sina yngel. Vaxet är alltså från början till för just matförvaring!

I denna övning gör eleverna en egen bivaxduk att förvara mat i.

Syfte

Denna övning handlar om att inspirera eleverna till att minska mängden avfall. Genom att köpa och använda färre engångsförpackningar och i stället använda mer flergångsförpackningar, är vi lite snällare mot miljön. Rekommendationen är att arbeta med detta material **efter** lektionstipset "Flergångs i stället för engångs!".

Leonie Wendt Bergmark

Miljöpedagog

leonie.wendtbergmark@kristianstad.se

Material

- **Ett stycke bomullstygg.** Tyget ska vara tätt vävt men inte för tjockt för då blir duken klumpig att använda. Tänk på att vanlig bomull ofta behandlas med mycket kemikalier när det tillverkas, så välj ett ekologiskt tyg eller ett urtvättat tyg ex. en gammal kökshandduk eller ett lakan. Ett urtvättat lakan räcker för att klippa ut bivaxdukar till en hel klass!
- **Ekologiskt bivax** som är fritt från bekämpningsmedel och läkemedel. Kanske kan du fråga din lokala biodlare? Adresslistor till lokala biodlare kan finnas på internet. Det fungerar både med bivaxplattor som man köper för att göra ljus och med bivaxflakes/granulat.
- **En ugn** för att smälta bivax över tygstycket.
- **Lämpligt mått på tygstycke** kan vara 20 x 30 eller 30 x 30 (cm).

Upplägg

1. Sätt ugnen på 75-100 grader.
2. Lägg ett bakplåtspapper på en plåt.
3. Placera ut tygstycket på plåten och fördela bivaxet jämnt. Tänk på att det ofta behövs mindre än man tror!
4. Ställ in plåten i ugnen i någon minut – bivax smälter supersnabbt!
5. Ta ut plåten och kontrollera att bivaxet smält jämnt över tygstycket. Pensla annars ut det och ställ in kort i ugnen igen.
6. Lyft av tygstycket från plåten så fort du tagit ut den ur ugnen och häng den på tork på en lina med tvättklämmor.

TADA – du har nu en perfekt, egengjord flergångsförpackning!

Tips

- Det går att smälta bivax med ett strykjärn i stället. Lägg då tygstycket med bivax på ett bakplåtspapper och placera på en yta som tål värme. Lägg ett bakplåtspapper även över tygstycket innan du stryker (inställning mellan) för att smälta bivaxet.
- Gör flera bivaxdukar i olika storlekar och former till skålar, lasagneformar och annat som du ofta täcker med plast.
- Testa att impregnera barnens haklappar med bivax eller gör en stor vaxduk och använd som underlägg vid blöjbyte.
- När duken börjar bli skrynlig och ful kan den "återupplivas" genom att man lägger den på ett bakplåtspapper i ugnen på 70° i några minuter. Då smälter bivaxet och duken blir slät och fin igen.